LTSR Valstybinė
RESPUBLIKINĖ
BIBLIOTEKA

Alp 2043 La

MŪSŲ PASTOGĖ

XXXIX metai Australian Lithuanian Weekly Registered by Australia Post publication NO NBH 0696 Kaina - Price $1 13. 6. 1988 Nr.23 (2047)

14 - 6 - 1941

PO NAŠTA KRYŽIAUS

Žinomų ir nežinomų Sibiro tremtinių atminimui

K. MILKOVAITIS

Užgęso dienos, lyg išdegusios žvakidės.
Nustojo Varpas tautai skelbęs laisvę Lietuvos.
Gale pasaulio laukė paruoštos avidės,
Peilius galando, puotai ruošės budeliai Maskvos.

Ištroškę šilto žmogaus kraujo bernai Kremliaus,
Nuožma Koriko krašte siaubė ašarų liūty!
Vorom ilgiausiom garvežiai pūškavo "derliaus"
Važta skubėdami į Sibirą, tiesos griūty.

Kas išmatuos kančias skriaudos, kas keršto jausmą,
Kai skurdžiaus ginklas laisvą žmogų paverčia vergu?
Vai, kas supras šeimos, smurtu išskirtos, skausmą,
Kas kankinio išgirs žodžius: "Nespirk . . . pribaik — sergu!"

Po našta kryžiaus mūsų kruvini drabužiai.
Bet neišgirs dejonės pragaro apaštalai!
Šliužais nebūsim, nors užplaktų rimbų dūžiai. —
Jei mirti reiks, tai mirsim kaip Tėvynės sakalai!

Užgis mūs žaizdos, nudžius ašarų nevėžiai,
Kai lašas kraujo iš pat Jo žaizdos ant mūs nukris!
Tad trenks perkūnas, subyrės Maskvos retežiai
Ir sunkų akmenį nuo pragaro angos nuris!

Ir rytmetis nušvis rausva varsa sužydęs,
Ir vėl mūs gimtą žemę džiugi šypsena dabins!
Ir kelsis vėl žmogus himnų gaida pragydęs,
Ir Sibiran tremtus laisva tauta vil apkabins!

☆ ☆ ☆

Anei mirtis, nei Sibiro vergija
Lietuvio dvasios amžiais nepalauš!
Širdyse mūsų degs šventa Gabija
Lig laisvė tėvų žemėj vėl išauš!

PETRO GRAŽULIO LAIŠKAS PREZIDENTUI REAGANUI

Rašau Jums iš sovietinio konclagerio, kuriame 1941-aisiais metais atsitraukdami staliniečiai sušaudė 450 kalinių ir prižiūrėtojų, o hitlerininkai tris metus kankino tūkstančius įvairių tautybių žmonių. Labai džiugu, kad Jums, pone Prezidente, sprendžiant iš Jūsų specialių kalbų, gerai žinoma kas yra XX-to amžiaus pabaigos konclageris. Konclageris tos epochos, kurioje greit bus švenčiamas visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 40-metis. Ir pas mus į konclagerį atėjo žinia apie tai, kad Jūs derybose su M. Gorbačiovu daug dėmesio skirsite žmogaus teisių problemai tikinčiųjų TRST ir dalinai, žinoma, Lietuvos padėčiai.

Esu labai dėkingas Tamstai, kad atkreipsite TSRS Generalinio Sekretoriaus dėmesį į ypatingai tragišką mano tautos būklę. Iš visos širdies linkiu Tamstai sėkmės derybose Maskvoje. Mes, lietuviai, žiūrime į Tamstą kaip į pačios demokratiškiausios pasaulyje valstybės vadovą. Jūs esate pati didžiausia mūsų lemtis. Šiandien jau ir totalitarinės valstybės priverstos skaitytis su demokratinių valstybių nuomone. Ir TSRS-oje jau matyti pasikeitimai, gaila, kad iki šiol tik kosmetiniai. Tikiuosi, kad Jūsų pokalbiai kokiu nors būdu atsilieps ir į mūsų konclagerio kalinių būklę.

Kokios gyvenimo sąlygos konclageryje civilizuoto pasaulio gyventojui sunku jas įsivaizduoti ir suvokti. Iš kitos pusės, mane daugiau jaudina ne asmeniškas mano likimas, o mano tautos ir bažnyčios būklė ir ateitis. Ir "didžiojoje zonoje" reikalai liūdnoki. Gegužės 22-ą dieną lietuvių tauta atžymėjo pačių didžiausių Lietuvos gyventojų deportaciją į Sibirą 40-metį. Vilniuje, nežiūrint to, kad visos gatvės į Gedimino aikštę buvo milicininkų ir KGB-tų užblokuotos, ten prasiveržė apie 3000 žmonių! Tačiau juos išvaikė milicija ir KGB-istai panaudoję grubią jėgą. Prašau Tamstą, Pone Prezidente, spręsti apie TSRS ne pagal "Pravdą" bet nors ir pagal aukščiau minėtą faktą.

Grįžęs į Jungtines Amerikos Valstijas, perduokite, prašau, didelę padėką kongresmenams už jų moralinę paramą man. Jų nuoširdūs žodžiai pasiekė mane per spygliuotų vielų tvorą. Kiekvieną dieną meldžiuosi už Jus, kiekvieną kongresmeną ir visą amerikiečių tautą. JAV Kongreso kova už teisingumą suteikė man jėgų pakelti visus sunkumus. Tamstos vizito Maskvoje metu, pasninkausiu ir melsiuosi.

Dar kartą linkiu Tamstai sėkmės derybose, laimingos kelionės atgal į Tėvynę.

Tegul laimina Jus Dievas.

Petras Gražulis
Pravieniškės, 1988 m. gegužės 28 d.

VLIKO PIRMININKO PASIKALBĖJIMAS SU SADŪNAITE

Džiugi žinia apie vyskupo Vincento Sladkevičiaus pakėlimą į kardinolus š. m. gegužės mėn. 29 d. buvo telefonu perduota VLIKO pirmininkui dr. K. Bobeliui, jo pasikalbėjimo metu su Nijole Sadūnaite ir Antanu Terlecku, Maskvoje.

Sadūnaitė informavo dr. Bobelį, kad jos bandymas gegužės mėn. 25 d. vykti Maskvon kartu su kun. Kazimieru Gražuliu pasimatyti su prezidentu R. Reaganu, buvo KGB-istų sulaikytas. Tačiau gegužės mėn. 28 d. KGB pulkininkas Česnavičius nuvežė Nijolę Sadūnaitę ir Antaną Terlecką į traukinių stotį ir aprūpino bilietais kelionei į Maskvą. Į Maskvą yra atvykę iš Estijos buvusi Sibiro kalinė Lagle Parek, ir iš Latvijos Modris Plate.

Pasimatymui su prezidentu R. Reaganu Sadūnaitė ir Terleckas turėjo paruošę pareiškimą dėl Lietuvos nepriklausomybės. Jis turėjo būti įteiktas Lietuvos Laisvės Lygos vardu. Dr. K. Bobelis pabrėžė, kad ir laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių pagrindinis siekis yra Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė. Pareiškimo tekstas artimiausiu metu bus perduotas Vakarams.

Sadūnaitė toliau pranešė, kad į Lietuvių Helsinkio Grupę įstojo du nauji nariai - inž. Vytautas Vaičiūnas ir kun. Gustavas Gudanavičius iš Žagarės. Helsinkio grupė dirba kartu su Lietuvos Laisvės Lyga.

(ELTA)

KAZOKŲ MENO FONDO PREMIJOS

Vinco ir Genovaitės Kazokų vaizduojamojo meno fondas, susidedąs iš $10,000, jau yra įjungtas į Australijos Lietuvių Fondą. Kazokų Meno Fondo pinigai yra laikomi Australijos Lietuvių Fondo specialioje sąskaitoje. Iš gaunamų palūkanų, kas antri metai bus skiriamos dvi premijos po $1,000.

Viena $1,000 premija bus skiriama už geriausią tapybos ar grafikos darbą, o kita $1,000 premija už geriausią skulptūros ar keramikos darbą.

Kazokų Meno Fondo premijas jau numatyta skirti šių metų gale Adelaidėje įvyksiančių Lietuvių Dienų metu Meno parodoje dalyvaujantiems dailininkams.

Sąlygos premijai gauti ir vertinimo komisijos sudarymas yra aptartas Kazokų Meno Fondo nuostatuose (žiūr. 1988 "M.P." Nr. 6 arba "T.A." Nr. 7).

Australijos Lietuvių Fondo
Valdyba

Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos pirmininkė Dana Baltutienė su kitų pabaltiečių bendruomenių Australijoje pirmininkais. Iš kairės: O. Pihlak – estas, iš dešinės A. Laula – latvis.

XV– AUSTRALIJOS LIETUVIŲ DIENOS

ADELAIDE

MENO PARODA – KONKURSAS

Š. m. gruodžio 26 – 31 d.d., Lietuvių dienų metu Adelaidėje, Royal S. A. Society of Arts galerijoje įvyks jubiliejinė MENO PARODA, kuriai vadovauti sutiko skulptorė Ieva Pocienė.

Parodoje bus eksponuojama tapybos, grafikos, skulptūros, keramikos ir foto darbai. Tuo pačiu metu vyks pasaulinis lietuvių menininkų ekslibrisų ir "Kazokų Meno Fondo" konkursai.

Lietuvių dienų komitetas nuoširdžiai kviečia visus Australijos lietuvių menininkus šioje parodoje bei konkursuose dalyvauti.

Ekslibrisų konkursui yra skiriamos dvi $500 ir $300 premijos. Į šį konkursą prašome siųsti ne daugiau kaip po tris darbus. Ekslibrisų atlikimui, technikos atžvilgiu, jokių suvaržymų nebus.

Į meno parodą prašome siųsti taip pat ne daugiau kaip po tris darbus. Pageidautina, kad parodų kūriniai būtų sukurti paskutinių keletos metų bėgyje.

"Kazokų meno fondo" kunkursui skirtus darbus, prašome atitinkamai atžymėti. Fondo premijos sąlygos yra sekančios:

a. kūrinys turi būti sukurtas paskutinių dviejų metų bėgyje, lietuvio arba lietuviškos kilmės dailininko, gyvenančio Australijoje; b. premiją skiriant, pirmenybė teikiama kūriniui sukurtam gyvenamojo laikotarpio stiliuje; c. kūrinys turi perteikti lietuvišką dvasią ar lietuvišką pasaulėjautą arba atkurti vaizdą, asmenį ar situaciją realybėje, iliuzijoje, istorijoje, mitologijoje, liaudies dainose, raudose, sakmėse arba pasakose; d. premija skiriama meninio vertingumo pagrindu. Fondas skiria dvi premijas po $1000 . Vieną už dviejų matavimų

JANINA VABOLIENĖ
Lietuvių Dienų komiteto pirmininkė

(tapyba ir grafika), kitą už trijų matavimų (skulptūra arba keramika) darbą.

Menininkai norintieji parodoje dalyvauti prašomi apie tai pranešti iki š. m. rugpjūčio 1 d. Lietuvių dienų pirm. J. Vabolienei, 25 McLachlan Ave., Glenelg North, S. A. 5045. Tel. (08) 294-3792, arba mums maloniai sutikusioms tarpininkauti: Sydnejuje L. Kraucevičiutei – Gruzdeff, 45 Hilcrest Ave., Greenacre, N.S.W. 2190. Tel. (02) 70-9853. Melbourne D. Simankevičienei, 18 Travers St., Thomastown, Vic. 3074. Tel. (03) 465-2485.

Smulkesnė parodos informacija bus paskelbta vėliau, gavus menininkų atsakymus.

Lietuvių Dienų Komitetas

PASIRUOŠIMAS LIETUVIŲ DIENOMS

Š. m. gegužės mėn. 28 d. Adelaidėje, Lietuvių namuose įvyko Lietuvių Dienų renginių vadovų, organizacijų valdybų ir visų Lietuvių Dienomis besidominčių tautiečių informacinis posėdis. Jame Lietuvių Dienų Komitetas padarė pranešimą, kad sėkmingai pravesti Lietuvių Dienų renginius. Komiteto pirmininkė J. Vabolienė aptarė visus renginius paminėdama kiek kuriame renginyje yra padaryta pažangos.

Praėjusiose Lietuvių Dienose buvo įvestas Tautosakos Vakaras, kuris turėjo pasisekimą. Tokį vakarą rengia ir Adelaidėje. Jis vadinsis tautosakos ir dainos vakaras. Jame dalyvaus meniniai vienetai iš visos Australijos. Adelaidę atstovaus Moterų Dainos ir Šokio Ansamblis, vadovaujamas G. Vasiliauskienės ir B. Lapšienės. Vakaras įvyks gruodžio mėn. 26 d. Scott Theatre salėje. Tai bus tartum įžanga į Lietuvių Dienas Adelaidėje.

Gruodžio 27 d. vyks pamaldos St. Francis Xavier Katedroje. Giedos jungtinis Lituania ir šv. Kazimiero parapijos choras. Kad į giedojimą įsijungtų ir pamaldų dalyviai, galvojama pamaldas pradėti su mums visiems taip gerai pažįstama giesme "Pulkim ant kelių".

Pamaldoms pasibaigus, visi dalyviai renkasi gatvėje prieš katedrą ir rikiuojasi eisenai į Town Hall, kur įvyks Lietuvių Dienų atidarymas. Eisenos priešakyje išsirikiuoja vėliavos. Eiseną tvarko ir jai vadovauja Adelaidės "Ramovės" skyrius.

Tos pačios dienos popietėje įvyks meno parodos atidarymas. Parodą tvarko skulptorė I. Pocienė.

Vakare 8 val. Lietuvių namuose įvyks literatūros vakaras. Pakviesti devyni rašytojai. Vadovė B. Mockūnienė.

E. Varnienei pavesta suorganizuoti tautodailės parodą, kuri bus atidaryta gruodžio 28 d. Armoury Gallery. Tos pačios dienos vakare, jaunimo koncertas Scott Theatre. Vadovas A. Kubilius pranešė, kad dar nėra gavęs pranešimų, kurių kolonijų jaunimas dalyvaus. Prašo greičiau atsiliepti, norinčius šiame koncerte dalyvauti.

Gruodžio 29 d. Adelaidės teatro "Vaidila" spektaklis dienos metu. Statoma J. Marcinkevičiaus drama "Mindaugas". Vakare Dainų šventė Adelaidės miesto rotušės salėje. Programoje vyrų, moterų ir mišrūs chorai. Taip pat jaunimo choras, apie 50 jaunų dainininkų. Dainų šventėje dalyvauja Adelaidės, Melbourno ir Sydnejaus chorai.

Tautinių Šokių šventė įvyks gruodžio 30 d. 8 val. vakare, Apollo Entertainment Centre. Šventės moderatorius V. Vencius. Grupių vadovai B. Lapšienė ir B. Sabeckis. Turimomis žiniomis šventėje dalyvaus viso 13 grupių, apie 200 šokėjų. Šoka veteranų, jaunimo ir vaikų grupės.

Tikimasi, kad šokių šventė, kaip visuomet sutrauks rekordinį žiūrovų skaičių, nes tai vienintelė proga pamatyti vienoje vietoje tokį gausų mūsų atžalyną.

Lietuvių Dienos bus užbaigtos Naujų Metų sutikimo baliumi gruodžio 31 d.

Rytojaus – Naujų Metų dieną vėl visi susitiksime atsisveikinimo gegužinėje. Ieškoma gegužinei tinkamiausia vieta. Pasiruošimo darbai vyksta pilnu tempu. Ne visi renginių dalyviai laiku atsiliepia, kas trukdo komiteto darbą. Tačiau galvojama, kad viskas susitvarkys ir Lietuvių Dienoms bus laiku ir gerai pasiruošta.

Visiems parengimams salės brangiai kainuoja. Tikimasi, kad mūsų visuomenė, kaip visuomet, Lietuvių Dienas finansiniai parems ir ši problema bus pozityviai išspręsta. Jau būtų laikas pagalvoti apie gausių svečių antplūdį ir jų įkurdinimą šeimose. Moteliai ir viešbučiai brangiai kainuoja ir gal ne vieną sulaikys nuo vykimo į šį didįjį sąskrydį. Tad iš anksto pasikvieskime savo pažįstamus ar pasižadėkime vieną ar kelis savoje pastogėje priglausti. Parodykime, kad adelaidiškiai vis tebėra formoj ir jeigu ką nors daro, tai padaro ne bet kaip.

bs

UŽ "VIEŠUMĄ" SUIMAMI ŽMONĖS

ROMA

Italijos parlamento Atstovų rūmų užsienio reikalų komisijos delegacija lankėsi Sovietų Sąjungoje ir po oficialių susitikimų su sovietinės valdžios viršūnėmis Maskvoje pasimatė taip pat su akademiku Sacharovu ir atskirai su religiniu veikėju ir buvusiu sąžinės belaisviu Ogorodnikovu, žurnalo "Referendum" įkūrėju Timofejevu ir keliais žydų bendruomenės atstovais.

ĮVYKIAI DRAMATIŠKI, KAIP IR ANKSČIAU

Akademikas Sacharovas pokalbyje su italų parlamentarų delegacija išreiškė savo nuomonę aktualiais sovietų gyvenimą liečiančiais klausimais, ypač apie vadinamą persitvarkymą. Akademikas pažymėjo, jog nereikia pervertinti to, kas dabar vyksta Sovietų Sąjungoje. Negalima paneigti, kalbėjo jis, kad pradėjus vykdyti "viešumo" politiką, pavyzdžiui, laikraščiai pradėjo spausdinti straipsnius, apie kuriuos anksčiau negalima buvo nė svajoti: išdrįstama kritikuoti valdžios organų ir net milicijos veiklą. Tačiau, iš kitos pusės, kalbėjo Sacharovas, viešumas dar tebėra labai ribotas.

Daug neigiamybių dar tebėra nutylima. Yra rašoma ir kalbama apie praeities įvykių neigiamybes, bet nutylimi kai kurie dabarties įvykiai, kurie yra nemažiau dramatiški. Sacharovas atkreipė dėmesį, kad, pavyzdžiui, Armėnijoje buvo suimtas vienas žurnalistas už tai, kad paskelbė necenzūruotas informacijas apie įvykius Armėnijoje.

NUSIBODO ŽODŽIAI

Gorbačiovas, tęsė Sacharovas, yra ne kartą pabrėžęs sričių ir respublikų rinktinių tarybų svarbą, bet centrinė valdžia visiškai neatsižvelgia į tų tarybų nutarimus, atspindinčius jų valią. Pažymėjęs, jog Gorbačiovas viename privačiame pokalbyje išreiškęs nuomonę, kad dabartinę santvarką Sovietų Sąjungoje negalima vadinti socialistine, Sacharovas pažymėjo italų parlamentarų delegacijai, kad Sovietų Sąjungos gyventojai laukia konkrečių veiksmų, jie vis jaučiasi nesaugūs ir jiems nusibodo skambūs žodžiai.

Timofejevas iš savo pusės iškėlė italų delegacijai, kad Sovietų Sąjungoje dar tebėra apie 240 politinių ir sąžinės belaisvių.

MŪSU TĖVYNĘ PRISIMENANT

Tur būt ne visi prisimena, kad šiemet mes švenčiame savo herbo ir vėliavos penkiasdešimtmetį. Mūsų visų mylimų herbo ir vėliavos, kurie iki šiol puošia namus, sales, kelia pasididžiavimą mūsų širdyse, sukūrimo istorija noriu su visais pasidalinti. Rašydamas remiuosi P. Dailidės straipsniu spausdintu "Drauge" 1959 metais gruodžio mėn. 23 d. Mieli tautiečiai, buvo visa taip.

Atkuriant Lietuvos valstybę mažai buvo rūpintasi herbu ir vėliava. Visas dėmesys tada turėjo būti nukreiptas į kitus dalykus, kurie tuo metu atrodė labiau svarbūs. Ir aplamai manyta, kad atsikūrusi Lietuvos valstybė naudosis istoriniais savo identifikaciniais ženklais. Toks senųjų ženklų panaudojimas turėjo liudyti, kad Lietuva yra ne naujai susikūrusi, o sena, turinti šimtmečių istoriją valstybė!

Tačiau, priėjus prie tokios nuomonės pritaikymo praktikoje, susidarė nemaža maišatis. Mūsų heraldikai pakėlė iš archyvų skirtingus istorinių herbų pavyzdžius. Reikėjo rinktis. Išaiškėjo kai kurie būtini pakeitimai. Respublikos herbui netiko Didžiosios kunigaikštystės karūna. Reikėjo ją iš pasirinkto pavyzdžio išimti. Specialistai ir žinovai siūlė dar ir kitus pakeitimus. Daug ginčų buvo ir dėl herbo tipo - stilizuoti jį, ar ne. Tuo tarpu gyvenimas ėjo savo keliu. Herbas buvo labai reikalingas susikūrusių ministerijų, jų įstaigų antspaudams, juos gaminosi kaip kas išmanė.

Daug lengviau buvo su valstybės Trispalve. Nors ir čia kurį laiką buvo abejojimų, kokia spalva - balta ar geltona - turės būti prie žalios ir raudonos. Be to, labai įvairus buvo vėliavų spalvų stiprumas ir santykis tarp jų ilgio ir pločio. Nenustačius vieningos vėliavos, Kauno valdžios įstaigose ir kitur buvo galima matyti gana skirtingas savo išvaizda vėliavas.

Ypatingi sunkumai kildavo Lietuvos atstovybėms užsienyje. Pagal visur priimtą tarptautinio bendravimo tradiciją ir Lietuvos atstovybės turėjo atžymėti save tam tikromis iškabomis su tokiais herbais ir vėliavomis, kokius gaudavo iš Užsienio Reikalų Ministerijos. Tačiau, besilanką Lietuvoje svetimšaliai, galėjo matyti ir kitokių herbų su vėliavomis. Kada jie kreipdavosi į Lietuvos atstovybes paaiškinimo, neturint formaliai nustatytų valstybės identifikacijos ženklų. Toms atstovybėms nemaža tekdavo improvizuoti. O dar blogiau išeidavo, kai naujai įsikūrusi atstovybė buvo prašoma tuos identifikacijos ženklus pateikti svetimai vyriausybei. Reikėdavo nuolat išsisukinėti, aiškinti, kad šis klausimas dar tebėra heraldikų svarstomas. Bet Lietuvos garbė reikalavo, kad toks dalykas būtų galimai greičiau sutvarkytas.

1923 metais, kai Lietuva jau kone viso kultūringo pasaulio buvo pripažinta, kai jos santykiai su užsieniu smarkiai išaugo, toliau pasilikti be oficialiai nustatytų herbo ir vėliavos pasidarė stačiai negalima. Kiek prisimenu, tuometinis Užsienio Reikalų Ministerijos Teisių - Administracijos Departamento direktorius P. Dailidė, tais metais įteikė Ministrų kabinetui memorandumą su padėties išdėstymu, prašydamas oficialiai nustatyti Lietuvos Respublikos identifikacijos ženklus. Tada vyriausybė paskyrė komisiją su gen. V. Nagiu - Nagevičium priekyje, kuriai ir pavedė projektus skubiai paruošti. Netrukus Teisių - Administracijos Departamentas gavo iš komisijos A. Varno paruoštus Lietuvos herbo ir vėliavos projektus, kurie Ministrų kabineto buvo patvirtinti, atspausdinti ir išsiuntinėti kur reikia.

Ir pagaliau 1938 metais A. Varno sukurti Lietuvos herbas ir vėliava susilaukė įrašymo ir į Lietuvos konstituciją, paskelbtą tais pačiais metais. Ši konstitucija dar kartą įteisino A. Varno sukurtus Lietuvos Respublikos identifikacijos ženklus.

Deja, šiandien ir šitos sukakties savo tėvynėje gyvenantis lietuvis minėti negali. Okupantas jam kokį tai pjautuvą ir plaktuką yra pakišęs. Tik mes, po visą laisvąjį pasaulį išblaškyti jos vaikai turime būti pasiryžę savo norais ir darbais visada ginti savo herbą ir mūsų trispalvę vėliavą. Jie visada buvo ir liks per amžius tikraisiais mūsų tėvynės laisvės simboliais.

J. Krupavičius

TECHNIKOS VAGYSTĖ

Nors Sovietų Sąjunga turi milžinišką skaičių mokslininkų ir inžinierių, dirbančių prie industrijos tyrimų, tačiau technikos "vagystė" yra nepaprastai išvystyta. Pagal esamus duomenis ten dirba 900,000 aukštų kvalifikacijų žmonių, remiamų vienomilijono pagalbinio personalo. Pusė tų žmonių dirba grynai karinės industrijos "vagystėje".

Pastebėję, kad Vakarų technologija yra pasiekusi aukštesnį lygį, sovietai labai išplėtė "vagystės" sistemą Vakarų valstybėse. Į šį reikalą yra įjungta jų diplomatai, užsienio prekybos ministerija, KGB ir GRU.

Technikos "vagystė" yra vykdoma legaliai ir nelegaliai. Vakarų žinovų nuomone, sovietai tokiomis priemonėmis sutaupė apie 100,000 žmogaus metų mokslinių tyrimų, kas padėjo jiems pagerinti arba patobulinti 5000 sovietų karinių programų.

Technikos vogimui sovietai taip pat naudoja savo mokslo akademijos tarptautinius ryšius.

Nors Sov. Sąjunga išleidžia kiekvienais metais daugiau inžinierių ir mokslininkų negu Amerika, tačiau jiems nepavyko įvykdyti techninės revoliucijos, kaip kad įvyko Vakaruose. Istoriškai tik pelno sistema gali tokią revoliuciją sukelti. Kita priežastis Sov. Sąjungos atsilikimo šioje srityje - jų uždara sistema, draudžianti mokslininkams turėti laisvą pasikeitimą patirtimi ir laimėjimais su Vakarų mokslininkais.

Nors technikos "vogimas" sovietams padėjo daugelyje sričių besivejant Vakarus, tačiau, šiuo metu Amerika vis tiek tebedominuoja kompiuterių, elektrooptinių taikymo aparatų, laivų navigacijos, mikroelektronikos srityse, robotų gamyboje ir telekomunikacijose. Todėl šiose srityse sovietai ypatingai yra aktyvūs "vagys", nes eina kalbos, kad Amerika yra pasiryžusi šią "vagystę" sustabdyti, deportuodami tūkstančius sovietų agentų. Tai jau yra būtina, norint apsaugoti krašto gyvybinius interesus.

Paul L. Dams, Amerikos karo laivyno štabo patarėjas, rašo, kad sovietai, gavę F-18 naikintuvo radaro paslaptį, sutaupė ne tik 55 milijonus dolerių, bet ir tūkstančius metų - tyrimams bei bandymams šioje srityje. Ne tik sutaupė: pasinaudodami Amerikos tyrimais, jie įtaisė šį radarą savo naikintuvuose MIG 29 ir SU 27. Kas blogiausiai, žinodami radaro paslaptį, jie surado priemones, kaip padaryti šį radarą mažiau efektingu, tuo priversdami Ameriką ieškoti naujų būdų išlyginti šiai sovietų persvarai. J.S.

NAUJA AKADEMIKE

Prieš kelias savaites Marija Dumčiuvienė baigė studijas Adelaidės Universitete. Jai buvo suteiktas Degree Bachelor of Arts.

Ši keliose eilutėse telpanti informacija liudija apie jaunos moters apsisprendimą baigti aukštąjį mokslą. Nelengvas tai buvo įsipareigojimas. Žinome, kad lengvų mokslų nėra. Norint ko nors pasiekti, visada reikia nemažų pastangų, didelio darbo, o dažnu atveju ir pasiaukojimo. Beveik keturi metai studijų, kartu rūpinantis ir augančia šeima, Marijai buvo nelengva našta. Ji šią naštą išnešė. Norimą tikslą pasiekė.

Kartu baigė Adelaidės Konservatoriją ir gavo pianino klasės baigimo diplomą. Nežiūrint savo pasiekimų, Marija yra pasiryžusi dar vienų metų studijoms, nori įsigyti Diploma of Education. Tuomet galės dirbti, kaip mokytoja, aukštesniosiose mokyklose. Jos studijų pagrindinės specialybės yra muzikologija ir Europos tautų istorija.

Marija Dumčiuvienė - Manikauskaitė užaugo Geelonge. Jos tėvelis mėgsta muziką ir groja keliais instrumentais. Meilę muzikai perdavė ir savo dukrai. Marija eilę metų mokėsi groti akordeonu ir šį instrumentą tobulai valdo. Dažnai įvairiomis progomis grodavo geelongiškiams lietuviams, tautinių šokių šokėjams, ir talkindavo kun. P. Bačinskui, mokant choristus dainu.

Daugiau kaip prieš dešimtį metų Marija ištekėjo už adelaidiškio Arvydo Dumčiaus. Augina dvi dukras. Netruko ji čia pritapti ir pasidarė sava vietinėje bendruomenėje. Matėme ją grojant meninėse programose ir įvairiuose minėjimuose, o taip pat ir tautinių šokių šokėjams. Vėliau, pežengusi pianino studijose, mielai talkino, kaip akomponiatorė chorui ir dainininkams. Visuomet nuoširdi ir pareiginga savo pažaduose. Šiuo metu Marija vadovauja Adelaidės lietuvių bendruomenės savaitgalio mokyklos mokinių chorui.

Sveikiname naująją akademikę su gražiais pasiekimais ir tikimės, kad užbaigus visas studijas, aktyviai įsijungs į mūsų kultūrinį gyvenimą.

Marija gali būti pavyzdžiu jaunoms vedusių poroms, kada šeima nėra kliūtis siekiant mokslo, o tuo pačiu ir šeimos gerovės.

B. Straukas

AR ŽODIS TAPS DARBU ?

Neseniai įvykusiame Australijos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavime buvo pareikšta nuomonė, kad "Labai naudinga į Lietuvą pasiųsti mokslinių knygų į bibliotekas, nes jų ten labai trūksta. Reikėtų specialiai paskirti žmonių, kurie rūpintūsi lėšų telkimu ir knygų siuntimu" ("Mūsų Pastogė" Nr. 18, 1988. 5. 9.).

Gal daug kam bus staigmena, tačiau, jau nuo 1974 metų veikia Vilniaus Universiteto Mokslinės bibliotekos bičiulių būrelis, kurio centras buvo Adelaidėje.

Šį būrelį įsteigė Juozas Riauba, sužinojęs, kokia mikroskopiškai maža suma Vilniaus Universiteto biudžete skiriama knygoms iš užsienio. Tuo metu metams buvo skiriama tik 100 rublių. Būrelio nariai mokėjo po 20 dolerių metinio mokesčio, dažniausiai dar pridėdami ir auką.

Rėmimo procedūra labai paprasta. Buvo susirišta su Kubon und Sagner leidykla Miunchene, jiems įmokami pinigai, o Vilniaus Universitetas galėjo iš ten užsisakyti jiems reikalingų knygų.

Įnašas buvo nedidelis, kartą per metus beveik nejuntamas, o J. Riauba visuomet primindavo ir atsiųsdavo metinę apyskaitą. Iš paskutinės apyskaitos matyti, kad per tą laiką leidyklai buvo išsiųsta beveik 8.000 dolerių. Atrodo - nemažai, bet žinant knygų kainą ir padalinus iš 13 metų, gaunasi ne taip jau ir daug.

Adelaidėje būrelio veikla buvo gyvesnė, kadangi Juozas Riauba ir pats daug asmeniškai aukojo ir kitus paragindavo, bet kituose miestuose, būreliai nesigarsinant ir nesireklamuojant, kai kurie pradiniai būrelio nariai nubyrėjo, kitų neatsirado. Kai kas buvo nustoję remti sakydami, kad tos knygos Vilniuje prieinamos tik labai mažai daliai žmonių. Viena kita knyga tikrai buvo laikoma "uždaruose fonduose", bet vis dėlto gerai, kad jos ten buvo, nes dabar tie uždarieji fondai pamažu atidaromi, ir informacija jau yra. O be to, argi mums nesvarbu, kad Lietuva turėtų naujausią informaciją medicinos, technikos, genetikos ar bet kurioje kitoje srityje, kuri nėra uždaruose fonduose.

J. Riauba jau kuris laikas negaluoja, jam labai sunku tęsti šį darbą - priminti, raginti, susirašinėti. Jis pasiūlė Melbournui perimti Vilniaus Universiteto bibliotekos rėmimo darbą. Laiškas buvo rašytas Emilijai Šeikienei, o jame paminėta ir mano pavardė, tai mudvi ir pradėjom galvoti, kaip čia dabar pradėti prašyti pinigų dar vienam labai vertam reikalui. Bendruomenės atstovų suvažiavimas mums davė lyg ir mandatą bandyti atgaivinti tą rėmėjų būrelį.

Mes dviese būrelio neatgaivinsime ir daug nenuveiksime, bet kas nori, kad gražūs atstovų suvažiavimo žodžiai pavirstų darbais, prisijunkite. Ir bandysime ką nors naudingo padaryti - organizacijos branduolys yra, ryšiai yra.

Melbourne kviečiame dėtis prie E. Šeikienės ir A. Karazijienės. Kitos vietovės gali prisidėti prie Melbourno arba organizuoti savo būrelius - padėsime kuo galėsime, atsiųsime senuosius įstatus, adresus, jau pirktų knygų sąrašus.

Grūdas prie grūdo - supilsim aruoda.

A. Karazijienė

"DAINOS" CHORE

LIAUDIES DAINŲ POPIETĖ

Birželio 5 d. "Dainos" choras buvo suruošęs liaudies dainų popietę Lietuvių klube, Bankstowne. Tai pirmutinis šitokio pobūdžio renginys. Jaučiame visi, kad mūsų bendruomenėje vis rečiau ir rečiau girdisi paprastos, melodingos mūsų liaudies dainos. "Dainos" choro administracija atspausdino rinkinį populiarių liaudies dainų ir jos buvo išdalintos į popietę atsilankiusiems svečiams. "Dainos" choras pradžiai padainavo šešias dainas, diriguojant Birutei Aleknaitei ir Justinui Ankui, akomponavo buvęs dirigentas Bronius Kiveris. Ypatingai gražiai nuskambėjo moterų choro daina "Brangiausia žeme", muz. Algio Bražinsko. Po trumpo "Dainos" choro įvado, akordeonu pritariant Petrui Viržintui ir Broniui Kiveriui publika kartu su choristais sudainavo virš 20 liaudies dainų. Prel. Petras Butkus dėkodamas "Dainos" chorui už giedojimą jo 50 metų kunigystės šventėje paaukojo 100 dolerių kelionei į Adelaidę ir padainavo savo kompoziciją "Kaip obelis mamyt palinkus". Neapseita ir be loterijos, kur fantus šį kartą suaukojo choristai. Čia vėl atėjo į choro kasą virš 200 dolerių, kas bus labai reikalinga vykstant į Dainų šventę Adelaidėje. Visi svečiai buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais. Tai kultūringai praleista popietė, kokių galime tikėtis ir ateityje.

*VI- ojo Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongreso ruošimo , Sydnejaus skyriaus komiteto pirmininkė Marina Coxaitė dėkojo "Dainos" chorui už giedojimą St. Marys katedroje, kongreso atidarymo pamaldose. Įvertindama "Dainos" choro paramą, šia proga įteikė "Dainos" choro pirmininkui Pr. Nagiui kongreso medalį.

*Savo mirusio tėvelio atminimui Nata Liutikaitė paskyrė "Dainos" chorui 100 dolerių.

*"Dainos" choro kelionės į Adelaidę išlaidoms padengti, 100 dolerių aukojo prelatas P. Butkus MBE.

*Savo mylimo vyro Jono Palaičio dvyliktose mirties metinėse, jo žmona Ona "Dainos" chorui skiria 50 dolerių.

*Prisimindama savo tėvelio 15 - ąsias mirties metines, nuoširdi "Dainos" choro rėmėja Valė Stanevičienė jam skiria 50 dolerių.

*Mirus Feliksui Saukai, vietoj gėlių choro reikalams aukojo 20 dolerių E. ir J. Bartkevičiai, J. ir A.Skuodai aukoja 50 dolerių choro kelionės išlaidoms į Dainų šventę Adelaidėje padengti. "Dainos" choras giliai vertina šias stambias aukas ir su viltimi žvelgia į ateities planus.

*Anksčiau minėtos rėmėjos Valė Stanevičienė ir Ona Palaitienė sužinojusios apie "Dainos" choro ruošiamą dainų popietę birželio mėnesio 5 dieną, padovanojo kavai virti perkuliatorių ir kitų produktų, popietės ruošimo reikalams.

*Choristui Vytautui Ladygai mirus, vietoj gėlių 10 dolerių skiria B. ir V. Barkai. Pirmoji choro seniūnė ir organizatorė Ona Grosienė ir šiandien nepamiršdama choristų, atsiuntė jiems velykinių margučių.

*"Dainos" choro sekantys įsipareigojimai: giedame ir dainuojame Tautos Fondo ruošiamame Išvežimų minėjime birželio 12 dieną Lietuvių bendruomenėje ir birželio mėn. 1 dieną Jungtinio Baltų komiteto ruošiamame bendrame Išvežimų minėjime Latvių salėje. Tikimės, kad ir visa lietuvių bendruomenė jungsis su "Dainos" choru minėdami žiauriojo birželio trėmimus komunistų okupuotoje Lietuvoje.

"Dainos" choro informacija

Adelaidinės pabiros

• Naujai išrinkta Adelaidės lietuvių pensininkų klubo valdyba pasiskirstė pareigomis sekančiai: M. Pareigis - pirmininkas, K. Pauliukėnas - sekretorius, J. Bočiulis - iždininkas, A. Jakaitienė - renginių vadovė ir A. Mačiukas - renginių vadovės padėjėjas.

• Pensininkų klubo valdyba suorganizavo išvyką į garsųjį Barossa Valley, kame gaminami geriausi Pietų Australijos vynai. Vykome trimis autobusais virš 80 žmonių. Klubo valdyba primokėjo kiekvienam keleiviui po 4 dol. Tad visos dienos įdomi kelionė su sočiais pietumis ir įvairiausiais vynais, kurių prisiragavome iki soties, kainavo tik 16 dolerių. Aplankėme tris didžiausias vyno daryklas, kurių statinėse brandinama milijonai litrų vyno. Grįžome pilni geriausių įspūdžių ir vyno.

• LAS Adelaidės skyriaus valdyba suruošė š. m. gegužės 15 d. Lietuvių namuose Vydūno 120 metų gimimo minėjimą.

Programoje buvo B. Strauko paruošta paskaita, V. Ratkevičius ir N. Skidzevičius paskaitė ištraukas iš Vydūno raštų. Moterų dainos ir šokių ansamblis padainavo, pašoko keletą šokių.

Po minėjimo atlikėjai ir dalyviai buvo pavaišinti kava ir pyragaičiais. Minėjime dalyvavo gausus būrys adelaidiškių.

• Per kelias pastarasias savaites mūsų bendruomenėje mirė šie lietuviai: J. Zakarevičius, B. Jasutienė ir V. Starinskas.

• Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų Draugija kas metai suruošia tradicinį šiupinį su marga ir įdomia programa. Toks šiupinys įvyko š. m. birželio 4 d. Katalikų Centre.

• 1951 m. Adelaidėje buvo suorganizuotas LKV S-gos "Ramovės" skyrius. Šių metų birželio 10 d. skyriui sukanka 37 metai.

Ši sukaktis buvo ramovėnų iškilmingai paminėta birželio 5 d.

• Kun. J. Petraitis keliom savaitėm buvo išvykęs pasisvečiuoti pas savo gimines Amerikoje. Laimingai grįžo ir vėl eina savo pareigas.

K.

Aukos

Malonu komentuoti, kai atvykdami svečiai iš užjūrių suderina savo malonumus ir su tautiniais reikalais. Auklande, N.Z. gyvenantis M. Cibulskis atvyko paviešėti į Sydnejų pas savo dukrą Audronę ir pažįstamus, kartu atvežė N.Z. Lietuvių aukas Tautos Fondui.

Aukoja po $20 - V. Procuta ir šeima,po $10 - M. Cibulskis, J. Cibulskis, J. Pukas, M. Palubinskas, E. Žiginskienė, J. Pečiulaitis, F. Jančys, V. Grigaliūnas, V. Sovockaitė ir R. Malskaitis. Viso $120 N.Z. dolerių. M. Cibulskis sumokėjo Tautos Fondui $120 australiškų dolerių.

Dėkojame M. Cibulskiui ir N.Z. už aukas ir nepamiršimą Lietuvos laisvės reikalų.

Kramilius
Tautos Fondo Atstovybės iždininkas

SVEIKATA

Seniai žinomas faktas, kad valgant mažiau mėsos, yra lengviau išlaikyti sveiką širdį, ypač vyresnio amžiaus žmonėms. Stanfordo universiteto tyrimus pravedęs dr. Paul Williams tvirtina, kad yra svarbu valgyti mažiau (ypač raudonos ir perdirbtos) mėsos ir padauginti vaisius dietoje.

Suaugusieji gali sumažinti per pusę mėsą ir vietoj to padidinti vaisių ir vaisių sunkų davinį.

Tęsinys

TRYS SAVAITĖS LIETUVOJE

Ed. Cinzas

Atbėga Bubnys. Skubam, tarška apkabinęs, automobilį palikau ant šaligatvio.

Pasirodo, kad jis paskambinęs į "Neringą", nuvažiavo "Lietuvon", kur gyvenau praėjusioje viešnagėje. Keletas žodžių ir apie šauniausią Vilniaus viešbutį "Lietuva".

Prieš keletą metų "Tėviškė" vėl pakvietė tėvynėn ir apgyvendino vakarietiškai patogiame, bet nevykusiai užmiestyje esančiame "Lietuvos" viešbutyje. Nustebino ir, žinoma, pradžiugino puikus daugiaaukštis, vidaus įrengimai, pavyzdinga švara. Miela, kad ir mūsų Lietuvėlės architektai ir mūrininkai ne iš kelmo spirti. Taigi gyvenu "aukštos markės" viešbučio devintame aukšte. Keltas veikia be pertraukų, kas jau perdaug dažnai pasitaiko "Neringoje". Beje, kartą paklausiau "Neringos" kažkurią darbuotoją: kodėl keltas taip dažnai streikuoja? Streikų mūsuose nebūna, šypsojosi darbuotoja, reikalas žymiai paprastesnis, neveikia kada durininkas pusryčiauja, pietauja, geria kavą, vakarieniauja ir panašiai. Va kaip! O aš, gerojo Dievo kvailys, visiškai darbo žmonių negerbiantis tipas vis pakeiksnodavau tarybinę techniką... Atsiprašiau už sutrukdymą, pasižiūrėjau į bare kavutę girkšnojantį durininką ir nuėjau. Laiptais žinoma.

Kaip sakyta, "Lietuvoje" gražu ir jauku. Keli restoranai, barai - vienas net užsienio valiutai - šokių aikštelės, spaudos kioskas. Vakarais groja orkestras, dainuoja rokelroiso ir pop merginos ar vaikinai. Vieną vakarą aplankė pusseserės Genutės šeima. Genutės vyras - inžinierius, dukrelė architektė, tai kaip nepatikrinsi, kaip neapžiūrėsi, nepagirsi ar neišpeiksi kolegų kūrinio? Išmaišėme visus aukštus, vienur pagyrė, kitur lazdų pasiūlė, paskui susėdome restorane vakarienei. Valgis puikus, gruzinų vynas dar puikesnis, padavėjos kaip iš Holivudo, o kalbų kalbelių, užtektų iki vidurnakčio. Deja, negirdime vieni kitų, šaukiame, bandom rankomis bet nieko dora neišeina - skardžiabalsė mergelė ir orkestras skaldo sienas. Ir mūsų ausis. Kodėl šitaip neprotingai kurtina žmones decibelais klausinėjau, juk į restoraną ateinama ne vien pavalgyti, bet ir pasišnekėti? Ak, numodavo, tamstelė nebe pirmas, visi skundžiasi muzikiniais decibelais, ne kartą ir laikraščiai barėsi, bet niekas nesikeičia. Sakysit, kad viską kritikuoju? Ne, kodėl turėčiau peikti, užsimerkti prieš tai, kas gražu ir girtina? Savaip samprotauju, gretinu ir savaip vertinu.

"Lietuvoje" dirba mieli, jaukūs žmonės, visur tvarka, kaip rūpestingo viršaičio miestelyje. Sutikęs Kazakevičių ir sakysiu: išeivijoje šneka, kad "Lietuvą" statė ketvirtadalį šimtmečio, latvių saugumas įrengė pasiklausymo mikrofonus ir viskas. Žadu išsamiau paminėti išeivių spaudoje "Lietuvą", bet nežinau kur kreiptis žinių. Pasišnekėk su viešbučio direktorium Ričardu Vaigausku. Skambinu Vaigauskui. Gerai, liksime dėkingi jeigu paminėsi mūsų trobą išeivijos ar net Belgijos spaudoje. Telšiškis Vaigauskas - šnekus, linksmas vyras, bet baisiai užimtas, telefonas nepaleidžia nė minutėlei. Sutariame, kad rašysiu klausimus ir paliksiu sekretorei. Surašiau ir palikau. Tikėsit ar ne, tebelaukiu žinių apie "Lietuvos" viešbutį. Panašiai atsitiko ir su gimtojo miestelio vidurine mokykla. Rietave irgi žadėjo žinių apie didžiulę, moderniomis mokslo priemonėmis ginkluotą liaudies šviesą. Kaip anas gudruolis sakė: pažadėsi - durnių patiešysi, netesėsi - nesugriešysi. O man atrodo, kad durnių reiktų ieškoti stagnacijų atgyvenose, kurios tebemirksta prietarų pelkelėje, po septyniais raktais užrakinta spyna saugo viešbučio ir mokyklos "paslaptis". Komedijos!

Vytauto Bubnio bute - Vytautas Sirijos Gira, Bronius Raguotis, Raimondas Kašauskas. Nesenstat, vyrai, su kokiais atsisveikinau, tokius ir vėl apkabinu! Rašytojų ponioms bučiuoju rankutes. Nieko nepadarysi, taip jau įpratęs nuo senovės, neatsikratau buržuazinių papročių. Atvykus į Vilnių, visada pirmas subuvimas pas gerą ir šiltą, kaip iš pečiaus ištrauktą duoną, (netikėkit, kad visi suvalkiečiai laukia iki žemaitis išlys iš maišo, kad galėtų jį pasiimti savo ūkei) Bubnį, paskui Gira, Kašauskas, Raguotis.

Apie ką šneka būrin susiglaudę raštininkai? Apie viską, išskyrus raštininkystę. Gal ne, viskas juk išgirta ar nupeikta kritikų, todėl nėr ko aušinti burnų. Malonus vakaras su rašytojais ištįso iki vidurnakčio.

Susitikimas knygų leidykloje "Vagoje." Būrys darbuotojų. Pasakoju apie savo knygeles, atsakinėju į klausimus. Senas pažįstamas, kažkada "Vagoje" dirbęs, Pilius, mano darbelių redaktorė ir korektorė gražutė ponia Šatkuvienė. Išsikalbame apie Čikagoje išleistą "Šventojo Petro šunyną". Pasirodo, kad romano siužetas niekam nebado akių, taigi persispausdins Lietuvoje. Kartu su "Vagai" rašytomis novelėmis. Rita žvilgčioja į laikrodį. Atsisveikinu su "Vagos" kultūrininkais. Gatvėje "Tėviškės" automobilis ir šventojo kantrybe apsiginklavęs vairuotojas Pranas. Kur dabar, Ritute, klausia? Ten ir ten, Praneli.

(Bus daugiau)

TAUTOS FONDAS

METINIS SUSIRINKIMAS

1988 gegužės 7 d., saulėtą šeštadienio rytą būrys tautiečių, kuriems rūpi Lietuvos laisvinimo reikalai, suplūdo į Kultūros Židinį, Brooklyne, N.Y., atsinešdami su savimi pluoštus įgaliojimų į Tautos Fondo metinį narių susirinkimą.

Dalyvavo gražus būrys svečių, jų tarpe Lietuvos Generalinis Konsulas Anicetas Simutis, Vliko atstovas dr. Jonas Stikliorius, "Darbininko" redaktorius kun. Dr. Kornelius Bučmys, Aleksandras Vakselis, Emilija Čekienė "Dirvos" korespondentė, Dr. Tadas Klimas, Lietuvių Bendruomenės N.Y. atstovas ir daugelis kitų.

Posėdžiavom visą dieną. Susirinkimas nutarė papildyti T.F. Statutą sąryšyje su palikimais ir testamentais. Išrinkta nauja Taryba, kuri susideda iš sekančių narių: A. Daunys, I. Banaitienė, dr. J. Bobelis, J. Giedraitis,L. Grinius. R. Gudaitienė, V. Kulpa, A. Patamsis, R. Šidlauskienė, dr. J. Stikliorius, J. Valaitis, A. Vedeckas, J. Vilgalys, C. Vilnis, Dr. J. Vytuvienė.

Į Valdybą įeina šie asmenys: J. Giedraitis, A. Katinienė, V Kulpa, B. Lukoševičienė, J. Pumputienė, G. Simonaitytė, dr. J. Vytuvienė. Sekė gyvos, gilios, bet draugiškos diskusijos. Klausimai buvo prasmingi, gerai apgalvoti, reikalavo taip pat gilių ir apgalvotų atsakymų. Pavyzdžiui ką VLIKAS nuveikė per pereitus metus; lietuvių gretoms retėjant, kaip surinksime užtektinai pinigų VLIKO VLIKO veiklai finansuoti; kaip pažadinti sekančią kartą stoti į laisvės kovotojų eiles ir tęsti mūsų pradėtą

Išrinktieji į Tautos Fondo tarybą.
Iš kairės sėdi: R. Gudaitienė, dr. J. Vytuvienė, pirm. A. Daunys, R. Šidlauskienė, I. Banaitienė. Stovi: dr. J. Stikliorius, A. Vedeckas, J. Valaitis, dr. J. Bobelis, V. Kulba, L. Grinius, J. Giedraitis. Trūksta: A. Patamsio, J. Vilgalio. C. Vilnis.

darbą, ir t.t. Su pasididžiavimu stebėjau tokį gilų publikos susidomėjimą VLIKO ir Tautos Fondo užsimojimais – kiek klausimų, patarimų, sumanymų. Rodos dar reikėtų tiek daug aptarti, o saulelė jau ant laidos, ir jau laikas išsiskirstyti iki vėl susitiksime kitų metų pavasary.

Šia proga kviečiu visuomenę stoti į mūsų eiles, burtis prie esančių atstovybių kaip įgaliotiniai ar aukotojai. Mes visi aukojam – vieni dalį savo laisvalaikio, kiti sunkiai uždirbtą skatiką, dar kiti savo jėgas ir skatiką! Dirbam pagal savo išgales, klausydami savo sąžinės balso. Joks darbas, jokia auka nėra per maža, lašas po lašo akmenį pratašo.

Kaip kam jau yra sunkoka lietuviškai kalbėti ar rašyti – reikia tik išgirsti kenčiančios tėvynės pagalbos šauksmą, ir pajusti savo krūtinėj plakančią lietuvišką širdį.

Tiems aukotojams, kurie norėtų savo aukas skirti laisvai Lietuvai, Tautos Fondas turi Laisvės Iždą, kur pinigai paskirti tam iždui yra užšaldomi bankuose ir bus išmokėti tiktai laisvai, nepriklausomai Lietuvos valstybei, nežiūrint kiek metų praeitų.

Dirbkime – mes, lietuviai išeivijoje, esame vienintėlė mūsų tėvų žemės viltis.

Romualda Buragaitė Šidlauskienė
Tautos Fondo Tarybos Sekretorė

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

PLEČIAMA KAUNO KLINIKA

Didžiausioje Lietuvos gydymo įstaigoje – Kauno P. Jašinsko klinikoje atidarytas operacinis blokas. Naujas centras aprūpintas naujausia medicinine aparatūra. Išplėtus chirurgijos tarnybą klinikoje, atsirado sąlygos ne tik geriau ir daugiau gydyti ligonių, bet ir pagilinti žinias respublikos medikams, Kauno medicinos instituto studentams.

LIETUVIŲ ARCHITEKTŪROS ĄŽUOLAS

Architekto Vytauto Landsbergio – Žemkalnio amžiaus 95 metų sukakties proga, prof. E. Budreika apžvelgė "Tiesoje" "mūsų architektūros ąžuolo" gyvenimą ir darbus.

Architektas V. Landsbergis – Žemkalnis Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje buvo vienas ryškiausių ir pats žymiausias bei produktyviausias kūrėjas. Architektūros mokslus jis ėjo Rygos politechnikos institute, o vėliau – Romos aukštojoje architektūros mokykloje. Sėkmingai baigė studijas, 1925 metais V. Landsbergis – Žemkalnis grįžo Lietuvon ir pradėjo intensyvų darbą. Jo suprojektuoti pastatai, kupini darnios ir išraiškingos, tiksliai nusakančios savo paskirtį architektūros, originalių detalių, davė gaivų impulsą to meto statybų praktikai, tapdavo kūrybinės premjeros šventė, sužadinančia architektūrinės veiklos pagyvėjimą. Tarp tokių minėtini Kaune pastatyti savivaldybės rūmai (dabar Vidaus reikalų valdyba), "Pienocentro" rūmai (dabar Politechnikos institutas), Tyrimų laboratorija (Vydūno alėjos gale), Kūno kultūros institutas (Vytauto kalne), septynių aukštų gyvenamasis namas Maironio gatvėje, Nunciatūra Putvinskio gatvėje ir t.t.

Straipsnio autorius plačiau apibūdina 1938 metais pastatytus Prekybos, pramonės ir amatų rūmus. Donelaičio gatvėje (dabar Kauno viešoji biblioteka). Tai ypatingai gražus pastatas.

Pokario metais arch. V. Landsbergis – Žemkalnis gyveno Vak. Vokietijoje ir Australijoje. Grįžęs į Lietuvą, 1959 metais įsikūrė Kaune, vėliau persikėlė į Vilnių. Čia su kitais architektais jis sudarė kai kurių Vilniaus miesto kvartalų rekonstrukcijos projektą, suprojektavo Onkologijos mokslinio tyrimo instituto pastatus, prisdėjo prie senojo Vilniaus arsenalo atstatymo ir kitų projektų. Garbingas architektūros patriarchas, nežiūrint amžiaus, ir dabar rodo jaunesniems sektiną pavyzdį.

KIEK LIETUVOJE INVALIDŲ?

Socialinio aprūpinimo ministrė J. Pacevičienė pasakė, kad šiuo metu Lietuvoje yra apie 114 tūkstančių invalidų. Kasmet jais pripažįstama per 14 tūkstančių, iš kurių 7 tūkstančiai – darbininkai ir tarnautojai, daugiau kaip 1 tūkstantis – kolūkiečiai. Didžiausias invalidumas Miškų ūkio ir miško pramonės, Statybinių medžiagų pramonės, Vietinės pramonės, Automobilių transporto ir plentų ministerijų įmonėse.

Gegužės 7 dieną Vilniuje įsteigta Lietuvos invalidų draugija.

APIE ANGLIJOS LIETUVIUS

Naujausiame "Litva" literaturnaja" numeryje rusų skaitytojas supažindinamas su lietuvių išeivijos literatūra. Išspausdinti H. Radausko, J. Aisčio ir A. Gustaičio eilėraščių vertimai ir A. Vaičiulaičio apsakymų vertimai į rusų kalbą. Spausdinama D. Repšienės apybraiža "Likimo verpetuose" apie lietuvių išeivius Anglijoje. Tarp kitų straipsnių yra literatūros kritikos publikacijos skirtos lietuvių išeivijos kūrybai: V. Kubiliaus "Eleginė Aisčio lyrika" ir V. Kazekevičiaus "Keliai" kuriuos jie pasirinko.

MADINGA "ŠILAGĖLĖ"

Didelę paklausą universalinėje Kauno "Merkurijaus" parduotuvėje turi madingos moteriškos suknelės, sijonai ir švarkai siūti "Šilagėlės" kooperatyve, kuriam patalpas parūpino Kauno "Drobės" gamybinis vilnos susivienijimas. "Šilagėlėje" dirba pensininkės, ne vieną dešimtį metų praleidusios Kauno siuvimo įmonėse. "Drobė" jas aprūpina savo audžiamų medžiagų atraižomis.

SUTARTIS SU LENKAIS

Lietuvoje lankėsi Lenkijos švietimo ministras. Jis savo vizito metu pasakė, kad liepos mėnesį bus pasirašyta sutartis dėl Lietuvos ir Lenkijos mokymo įstaigų bendradarbiavimo. Lenkų kalba bus dėstoma Vilniaus universitete. Poznanės universitete bus atidarytas lituanistikos skyrius.

A. A.
FELIKSUI SAUKAI

mirus, jo sūnų Gediminą Sauką ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame.
Danguolė ir Arminas Šepokai

TRUMPAI IŠ VISUR

Gegužės 31 d. Sydney muitinės valdininkai susekė slaptą sovietų gamybos ginklų siuntą pakeliui iš marksistinės Šiaurės Jemeno valstybės į neseniai nuo Britų bendruomenės atsiskyrusią Fidži. Važtaraštyje 12 tonų šautuvų, kulkosvaidžių, minosvaidžių ir prieštankinių minų siunta buvo deklaruota kaip "vartotos mašinos".

Įspėta Fidži vyriausybė nustatė, kad panaši ginklų siunta jau yra pasiekusi Fidži opozicijos rankas, sukeldama betarpišką pilietinio karo grėsmę. Suimta virš 40 įtartų asmenų.

●

Sydnejietė jūreivė moteris Kay Cottee birželio 5 d. atplaukė į Sydney uostą, per 191 dieną be sustojimo ir bet kokios pašalinės pagalbos viena apiplaukusi pasaulį su savo 11 metrų jachta. Ji yra pirmoji pasaulyje moteris, tai atlikusi.

●

Afganistane mudžahadin sukilėliai, apsupę Kandaharo miestą, sutrukdė sovietų kariuomenės dalinio bandymą evakuotis sausumos keliu.

Sovietų konvojus buvo priverstas grįžti į Kandaharą, iš kur bus evakuojamas oro keliu.

●

Italijos vyriausybė susitarė su NATO vadovybe, kad į Italiją iš Ispanijos būtų perkelta amerikiečių F16 naikintuvų – bombonešių bazė. Ispanai pageidauja, kad jos teritorijoje esą 72 F16 lėktuvai būtų iškelti sekančių trijų metų bėgyje.

●

Sovietų S–goje, netoli Gorkio miesto, į orą išlėkė su sprogstama medžiaga važiavęs prekinis traukinys, sugriaudamas Arzams geležinkelio stotį, ir užmušdamas virš 50 žmonių, laukusių su mašinomis prie pervažos, kol traukinys pravažiuos. Šimtai žmonių buvo sprogimo sužeisti.

Indijoje karščių banga per 2 savaites pareikalavo virš 450 gyvybių. Ypač nukentėjo Radžastano provincija. Temperatūra laikėsi arti 50 laipsnių Celsijaus.

●

Lebanone, po nuostolingų kovų prieš Irano remiamą Hezbollah privačią armiją, smarkiai nukentėjusi nuosaikiųjų šiitų Amal karinė organizacija nusprendė likviduotis. Amal vadas Nabih Berri, paskelbęs apie organizacijos užsidarymą, yra kartu ir Lebanono teisingumo ministras.

●

Garsusis sovietų disidentas ir Nobelio taikos premijos laureatas akademikas Andriejus Sacharovas per spaudos konferenciją Maskvoje kreipėsi į Sovietų S–gos vyriausybę, kad būtų paleisti visi sąžinės kaliniai. Suminėdamas jų 20 pavardėmis, jis išvardino ir keletą lietuvių, jų tarpe Gintautą Iešmantą ir Viktorą Petkų.

●

Vakarų Vokietijos Borken miestelyje, 110 km. į šiaurės rytus nuo Frankfurto, anglies dulkių sprogimo metu, kasyklose užgriuvo 56 žmonės. Dauguma jų žuvo nuo sprogimo pagamintų smalkių, bet po kelių dienų netikėtai pasisekė išgelbėti 6 užgriautuosius, išlikusius oro "kišenėje".

●

Naujasis N.S.W. Švietimo ministras, ėmęs reformuoti gimnazijų programas, kėsinasi pašalinti lietuvių ir kitų mažesnių etninių grupių kalbas iš einamų dalykų.

Sportas

ATVYKSTA ČIKAGOS "NERIS"

Čikagos L.S.K. "Neris" ilgus metus buvo vienas iš dominuojančių mūsų sporto klubų. Krepšinyje su A. Varnu priekyje, jis buvo publiką žavinti ir sunkiai įveikiama tvirtovė, laimėjusi meistro titulą net 9 kartus. Panašiai ir tinklinyje, kai ne kartą iš mūsų pirmenybių ji grįždavo su 3 ar 4 titulais. Tačiau paskutinį dešimtmetį, ypač prie paskutiniojo pirmininko, "Neries" klubas pradėjo šuoliais nykti, besilaikydamas tik su jaunių krepšinio komanda ir būreliu nenuilstančio žiupsnio tinklininkių.

Šių metų pradžioje buvo sušauktas klubo narių susirinkimas, jame nutarta nepasiduoti lėtam klubo išnykimui, neužmiršti senų klubo tradicijų ir puikių laimėjimų. Išrinkta nauja valdyba, kurią sudarė: pirm. Romas Puodžiūnas, sekretorė ir iždininkė R. Dagienė, A. Brakauskienė moterų tinkliniui, Z. Žiupsnys vyrų ir mergaičių tinkliniui ir E. Modestas krepšiniui. Pirmas svarbesnis naujos valdybos uždavinys yra atgaivinti vyrų krepšinio komandą ir su ja jau gegužės 14-15 d.d. dalyvauti Čikagoje vyksiančiose Sąjungos pirmenybėse. Joje žais tik vienintelis senos komandos žaidėjas R. Šimkus, eilė jaunų žaidėjų, A. Rugienius, persikėlęs gyventi į Čikagą iš Detroito. Uniformą apsivilkti žada ir E. Modestas mūsų krepšinio rinktinių Australijos ir Europos išvykose pažiba.

Kitas didžiulis uždavinys yra paruošti aprengti ir padėti finansiniai jaunių krepšinio ir moterų tinklinio komandoms, kurios metų gale vyks į III P.L.S. Žaidynes Australijoje.

Jaunių komandą sudaro T. Prapuolenis, S. Puodžiūnas, G. Šlapkauskas, J. Sasnauskas, A. Jankauskas, L. Bendoraitis, S. Modestas, T. Šmulkštys ir E. Čilenskas, komandos treneris - E. Modestas, jo pavaduotojas V. Puodžiūnas ir vadovas R. Puodžiūnas. Ši komanda yra dabartinis lietuvių meistras, laimėjęs šį titulą New Yorko žaidynėse.

Vykstančią moterų tinklinio komandą sudaro A. Brakauskienė, A. Švarzaitė, J. Urbaitė, D. Traškaitė, J. Kapočiūtė, D. Kalvaitytė ir K. Biliūnaitė. Komanda bus papildyta dar keliomis žaidėjomis. Ją treniruoja ilgametis "Neries" vadovas ir treneris, jau vežęs tinklinio komandas į Australiją, ir kelis Vakarų Europos kraštus. Zigmas Žiupsnys neseniai JAV Tinklinio sąjungos buvo pagerbtas už gausų dalyvavimą, treniravimą, inspiraciją ir kitus nuopelnus Amerikos tinklinio sąjungai.

Matosi, kad III-čios Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynės labai sparčiai išjudino Š. Amerikos lietuvių sporto klubų veiklą.

SPORTO ŽINIOS

FUTBOLAS

Australijos futbolo nacionalinėje lygoje, Sydnejaus kroatų vienuolikė paskutiniame susitikime nugalėjusi Adelaidės miesto komandą rezultatu 3:2, šiuo metu yra pirmoje vietoje.

Melbourno kroatų klubo futbolininkai šešiais taškais atsilikę nuo savo tautiečių Sydnejuje, yra šeštoje vietoje.

Lietuvos "Žalgiris" lygiomis sužaidęs su Maskvos "Torpedo", iš pirmosios vietos turnyro lentelėje persikėlė į antrą. Iš visų 11-kos Sov. Sąjungos čempionate sužaistų susitikimų "Žalgiriečiai" laimėjo 6, lygiomis sužaidė 3 ir du pralaimėjo.

Įmušė 16 įvarčių, patys gavo 11, laimėjo 15 taškų.

LAUKO TENISAS

Prancūzijos lauko teniso metų taurės čempionate švedas Mati Wilander trečią kartą tapo nugalėtoju, laimėjęs prieš prancūzą Henri Leconte, kuris laikomas šios sporto šakos prancūzų nacionaliniu simboliu. Jų susitikimas baigėsi rezultatu 7:5, 6:2, 6:1.

Henri Leconte, stebint 17-kai tūkstančių žiūrovų, turėjo vilties tapti trečiuoju, per 42 metų laikotarpį, prancūzų taurės laimėtoju šiame tradiciniame savo tautos turnyre.

Steffi Graf užteko tik 32 minučių antrą kartą tapti Prancūzijos moterų lauko teniso taurės nugalėtoja. Rezultatu 6:0, 6:0 Steffi Graf nugalėjo rusę Nataliją Zverevą. Šioje sporto šakoje rusė pirmą kartą pateko į finalines varžybas.

Šachmatai

Artinasi Trečiosios pasaulio lietuvių sporto žaidynės, kurios įvyks šių metų gale, Adelaidėje.

Jų metu, bus pravestos įvairių sporto šakų varžybos, tame tarpe ir šachmatų.

J. Jonavičius, žaidynių organizavimo komiteto pirmininkas, žinodamas, kad Sydnejuje gyvena pajėgiausi Australijos lietuvių šachmatininkai, kreipėsi į mane laišku prašydamas suregistruoti visus numatančius vykti į žaidynes šachmatininkus, ir jam pasiųsti šiuos sąrašus.

Vytautas Patašius geriausias lietuvių šachmatininkas Australijoje.

Prieš įvykdant šį prašymą, paprašiau informacijų apie numatytą turnyrą. Skubiai buvo atsiųsta visa informacija, kurios punktai yra sekantys: 1. Visi dalyviai žais viename turnyre. 2. Turnyro laimėtojas gaus aukso medalį, antrai vietai teks sidabras ir trečiai bronza. 3. Turnyrą praves R. Arlauskas, kuris pagal J. Jonavičiaus pareiškimą, turnyro dalyviams Adelaidėje turintiems įpareigojimus dalyvauti organizacijų suvažiavimuose, suteiks sąlygas žaisti turnyro partijas jiems tinkamu laiku. 4. Turnyre gali dalyvauti visi Australijos ir laisvojo pasaulio lietuviai priklausą ir nepriklausą lietuvių šachmatų klubams. Dalyviams nereikės mokėti turnyro mokesčio.

Kiek teko girdėti, į šį turnyrą atvyks šachmatininkai ir iš JAV. Pasaulio lietuvių sporto žaidynės vyks Australijoje pirmą kartą, tad kviečiame nepraleisti istorinės progos. Jau dabar laikas pradėti ruoštis, kaip galima greičiau pranešant savo pavardę turnyro vadovui, kuris paprašytas visada suteiks visą smulkesnę informaciją. Rašyti: R. Arlauskas, 5 Avon St., Kurralta Park 5037. S. A.

Sydnejaus lietuvių šachmatų klubas gavo laišką iš Vl. Mikėno, tarptautinio šachmatų didmeisterio, su padėka už kvietimą atvykti į Australiją. Nors Vl. Mikėnas pats negali atvykti, galėtų apsilankyti jo sūnus Alius, irgi stiprus šachmatininkas.

V. A.

GEGUŽIS SODYBOJE

Prisimena žavusis gegužis jaunystėje. Tai pats gražiausias metų laikas, kada visa gamta atgyja iš ilgo žiemos poilsio ir visi augalai pasipuošia nauju rūbu bei žiedais.

Šis mėnuo yra skirtas Marijos garbei. Ištisą šį mėnesį kas vakarą rinkdavomės į vaško žvakėmis kvepiančias seklyčias, išpuoštas žaliais berželiais, pinavijomis bei alyvomis. O gegužinių pamaldų papročio nepamiršom ir čia, tremtyje. Ypač kai turim Sodyboje tokią erdvią ir gražią seklyčią. Čia kas vakarą rinkomės maldai į Mariją.

Dėka nepailstančio prelato kun. P. Butkaus rūpesčio, mes Sodyboje turime kelis kartus metuose Šv. Mišias. Čia atšventėm Šeštines, taip pat ir 31 dieną baigiant gegužines pamaldas.

Tokiomis progomis susilaukiam ir šiek tiek svetelių iš arti ir toli. Šį kartą mus aplankė ir Sydnejuj besisvečiuojanti Zakarienė iš Adelaidės ir p.p. iš Melbourno.

Esame dėkingi prelatui kun. P. Butkui ir draugijos pirmininkei T. Vingilienei.

Sodybietė

MELBOURNE

BIBLIOTEKOS PRANEŠIMAS

Bibliotekoje gaunamos beveik visame pasauly naujai išėjusios lituanistinės knygos bei periodinė spauda.

A.L. Fondas prenumeruoja: "Metmenis", "Aidus", "Pasaulio lietuvį", Tėviškės žiburius", "Lituanus". "Talkos" dėka reguliariai gaunama "Akiračiai", "Bridges", "Europos lietuvis","Dirva", "Draugas", "Darbininkas", "Laisvoji Lietuva", "Švietimo gairės", "Į laisvę", "Laiškai lietuviams", "Lietuvių dienos", "Naujoji viltis". Už tokią stambią "Talkos" paramą bibliotekai Apylinkės valdybos ir AL Fondo vardu "Talkos" kooperatyvui reiškiama nuoširdi padėka. Ačiū ir visiems bibliotekos lankytojams, jiems atliekamą spaudą bei knygas perduodantiems bibliotekai, kas palengvina laikraščių bei žurnalų komplektų sudarymą ir jų įrišimą kietais viršeliais.

Norėtųsi paklausti, kur dingo mūsų "nenutautėjęs" jaunimas, kuris anksčiau kartais pasigesdavo angliškų lituanistinių leidinių, kokiais šiuo metu biblioteka gausiai praturtėjusi. Deja, retkarčiais tik senimas nuo tokios angliškos lituanistikos nupurto dulkes... Skaityklos periodika neskolinama.

Biblioteka atdara šeštadieniais 11-2 val., sekmadieniais 1-3 val. Kitu metu, išskyrus antradienius, norint biblioteka pasinaudoti, skambinti vakarais bet kurią dieną po 6 val. vakaro tel. 329-0297.

J. Mikštas bibliotekos vedėjas

LOTERIJA SODYBOS REIKALAMS

Ar norėtumėt laimėti Yamaha Electronic Keyboard? O gal $100 grynais. Tikriausiai jums patiks pamatyti filmą?!

Visus šiuos laimikius galite laimėti pirkdami Melbourno lietuvių Sodybos loterijos bilietus. Darbščios ir energingos pirmininkės Danos Levickienės pastangomis ir pažintimis, šiuos laimikius dosnūs tautiečiai sudovanojo paremti valdybos darbą ir padėti jai sukelti lėšas.

Kadangi į planuojamą bendrabutį galvojama priimti lietuvius iš visų Australijos valstijų, loterijos bilietai bus platinami visose lietuvių gyvenamose vietovėse. Bilietų kaina tik vienas doleris! Ar galite įsivaizduoti, kad už mažiau kaip stiklą alaus, ar pusę pokelio cigarečių, jūs galite būti savininku elektroninio instrumento, kuris jums gros kaip pianinas, vargonai ar gitara? Dar geriau: investavęs vieną dolerį galite gauti šimteriopą dividendą?

O svarbiausia, pirkdami loterijos bilietus jūs paremsite įkūrimą lietuviškos gyvenvietės, kuri priims pastogės reikalingus tautiečius iš visų Australijos kampų! Pasiūlius ne tik neatsisakykite pirkti, bet pareikalaukite iš karto dešimt bilietų - jūsų galimybės laimėti padidės dešimt kartų!

Loterijos koordinatorius Melbourne yra D. Juchnevičius. Siekiantieji jam padėti su bilietų platinimu, kviečiami rašyti šiuo adresu:

LITHUANIAN FRIENDLY SOCIETY
50 ERROL STREET,
NORTH MELBOURNE, 3051

A. A.
VYTAUTUI LADYGAI

mirus, nuoširdžią užuojautą liūdesio valandoje reiškia jo tėvams, giminėms ir artimiesiems.

Juozas Šniras

A. A.
VYTAUTUI LADYGAI

mirus, giliai užjaučiame šeimą ir artimuosius. Drauge liūdime.

Danguolė ir Arminas Šepokai

STASYS ŠATKAUSKAS

Gegužės 28 dieną, Lietuvių klube Stasys Šatkauskas atšventė savo 70 - ąjį gimtadienį.

Stasio Šatkausko sūnūs Romas, Vytas ir dukros Valė ir Elė su žentais Saulium ir Petru, paslapčia suruošė vaišes. Buvo didelė staigmena, kai nieko nenujausdamas Stasys įėjo į salę ir... išvydo virš keturiasdešimt draugų ir svečių net iš Melbourno, Canberros, Brisbanės su - "Sveiks! - Valio! - Ilgiausių metų!"

Stasys yra uolus "Mūsų Pastogės" skaitytojas, net ir savo vaikams prenumeruoja, o pats "dar karštą" iš spaustuvės atvežęs, visiem Bass Hill sodžiaus skaitytojams išnešioja. Ilgametis choro "Daina" dainininkas, uolus Lietuvių klubo talkininkas. Niekada neapleidžia ir giedojimo lietuvių pamaldose, už ką prelatas P. Butkus sveikindamas, kaip pavyzdingą tėvą, apdovanojo Šv. Kazimiero medaliu su lietuviška juostele.

Stasio Šatkausko jubiliejaus proga, jį sveikino B. Genys, įteikdamas atminimui specialiai paruoštą jubiliejinę kortelę su visų svečių parašais, iškeldamas jo kaip tėvo pareigingumą auginant ir auklėjant šeimą. Gal tos jo didelės meilės dėka, jo vaikai jam ir suruošė tokią puikią puotą.

Sveikinimus iš Lietuvos perskaitė jo žmona Juzė. Labai gražiai lietuviškai sveikinimo kalbą pasakė sūnus Romas, kalbėdamas visų vaikų ir anūkų vardu. Anūkai Tėtukui sugiedojo "Ilgiausių metų!"

Vaišės tikrai buvo nuostabiai paruoštos, visi šoko, dainavo iki vėlyvos nakties.

Dar kartą Ilgiausių Metų, Stasy!

B.G.

"SŪKURIO" KONCERTAS

Prasidėjo koncertas kaip toje dainelėje "Šokim, trypkim, linksmi būkim..." Jonas Zubrickas akordeono garsais viems ir seniems ir jauniems kilnojo kojas, taigi linksma buvo. Kalbant apie koncerto aktyvą, reikėtų suskirstyti visus į tris dalis arba grupes - junjorų, senjorų (tuos, kurie šoko ir dainavo) ir trečiąją, pačią didžiausią, sėdėjusią patogiose kėdėse, mušusią į taktą, nesigailint delnų, plojusią rankomis, kad net salės langai drebėjo. Koncertas, anot Marinos Cox, buvo taip paruoštas tik pačio jaunimo, prasidėjo laiku, šio melancholiško rudens popietę Sydnejaus Lietuvių namuose, Bankstowne, didžiojoje salėje. Mergaitės pradėjo koncertą elegantiškąja "Kepurine", siūbavo tartum rugiagėlės vėjo linguojamos, sveikinosi su atvykusiais, šypsojosi svečiams, surišdamos klausančius ir atlikėjus tampriais bendravimo ryšiais.

Programoje įrašyti 28 punktai, sunku būtų juos čia, trumpoje korespondencijoje aptarti. Pasitenkinsiu bendromis pastabomis. Mirguliavo gražios mergaitės tautiniuose drabužiuose, kaip peteliškės pavasario saulėje. Rodos, žemės nesiekdamos tripsėjo smulkiais žingsneliais, tai vėl plačiais šuoliais, pakildamos aukštyn, sukosi rateliu ir taip visą laiką šoko, žaidė su savo berneliais irgi "nešpėtnais", baltais, gražiais dobilėliais. Nuostabus mūsų jaunimėlis.

Antruoju smuiku griežė senjorai. Gražu buvo žiūrėti ir į juos. Kaip jie stengėsi - vyrai išdidžiai nešė galvas, pasirodydami, kad dar neužmiršo šokti suktinį, klumpakojį, nors "Oželio" sušokti neišdrįso. Jų moterys, nesakyčiau, kad lieknos, kaip stirnos, lengvos, kaip plunksnos, bet tikrai buvo meilios, kaip katytės, akys ir lūpos viliodamos žydėjo, visos atrodė, kaip įsimylėjusios ir tai joms nepaprastai tiko.

Apie trečią grupę galiu pasakyti tik tiek, kad ji buvo ištvermingiausia - dvi valandas nepailsdama mušė taktą ir katučių negailėdama rodė savo džiaugsmą tam, ką regi scenoje, kas bylojo apie aiškią koncerto sėkmę.

Nors keletu žodžių vertėtų prisiminti ir dainas. Jos skambėjo gilia senove. Nedaug kas iš mūsų yra girdėjęs "Tu Duva upela", "Dar nejok", "Peléda" ir kitas. Tai dainos paimtos iš kraičio skrynių jaunimui paraliuoti, gražiai derinasi su tautiniais drabužiais. Tie, kurie negirdėjo ir nematė šio koncerto, turėtų gailėtis.

Malonu buvo, kai "Sūkurio" šokėjus ir dainininkus pasveikino Lietuvių apylinkės pirmininkas A. Giniūnas ir lietuvių parapijos kapelionas P. Butkus.

Manau, kad šis koncertas mūsų šokėjams, išvykstantiems į tautinių šokių šventę Kanadon, buvo lyg ir egzaminas, generalinė repeticija, nuraminimas, kad ten jie mums gėdos nepadarys. Tad sėkmės, mielas jaunime.

Aleksandras Kelmietis

"Sūkurys" dėkoja

Nuoširdžiai dėkojame mieliems tautiečiams už gausų atsilankymą mūsų suruoštame koncerte. Džiaugiamės galėdami praskaidrinti jūsų sekmadienio popietę.

Ypač dėkingi esame už nuoširdžias aukas:
Sydnejaus Apylinkės valdybai - $200, prel. P. Butkui - $100, E. K - $50, C. Noble - $20, E. Laurinaitienei - $20, S. ir D. Skoruliams - $20, V. Jakštienei - $20, L. Stašionienei - $10, A. ir A. Jablonskiams - $10.

Loterijos pasisekimas priklausė nuo Aldonos Stasiūnaitienės pastangų ir nuo ypatingai gerų fantų, suaukotų Z. Čilvinienės, V. Simanavičienės, N. Stašionienės, J. Šidlauskienės ir pačių šokėjų.

Visiems tariame nuoširdų, lietuvišką ačiū!

"Sūkurio" valdyba

Viešpačiui pasišaukus amžinybėn brangų ir visų mylimą

A. A.
VYTAUTĄ LADYGĄ

ir palikus artimuosius giliam liūdesy, reiškiu užuojautą tėvams Jadvygai ir Alfonsui Ladygoms, žmonai, vaikams, seseriai ir giminėms.

Liūdime kartu su jumis.

P. Donielienė
V. Petniūnienė

"Sūkurio" veteranų šokėjui

A. A.
VYTAUTUI LADYGAI

iškeliavus Viešpaties prieglobstin, nuoširdžiai užjaučiame visą Ladygų šeimą ir kartu liūdime su mūsų brangiom šokėjom Elaine ir Vivianne ir buvusiu šokėju Glen praradus brangų vyrą ir tėvą.

"Sūkurio" šokėjai ir tėvai

ŠV. RAŠTO TYRINĖTOJŲ SKELBIMAS

Įvairiausia Dievo išmintis

Efeziečiams 3:10 Apaštalas Povilas kalba apie įvairiausią arba tuleriopą Dievo išmintį.

Čia Apaštalas aiškina, kad šita įvairiausia Dievo išmintis yra rodoma net angeliškiems sutvėrimams visatoje. Jiems tai yra ypatingai apreikšta Dievo apsiėjimais su bažnyčia šioje gadynėje.

Tatai reiškia kad Dievo sutvėrimai kituose gyvenimo laipsniuose turi naudos matydami dieviškojo plano veikimą žmonijos padermės išgelbėjimui nuo nuodėmės sekmių.

Išrinkime ir prirengime bažnyčios, kuri ateityje bendradarbiaus su Jėzumi jo karalystėje, žuvusios žmonijos atsteigime, dar aiškiau pasirodys dieviškoji išmintis. Kaip išmintingi šitie nupuolusios padermės atstovai turi būti išrinkti, ir prirengti mokinti ir laiminti tos pačios padermės žmones jiems tarpininkaujant būsimoje gadynėje.

Jų kvalifikacijos ištyrimas taip pat yra išmintingas; jie turi mylėti Dievą aukščiausia meile, savo gi artimą, taip nesaumylingai, kad jie jau linksmai naudoja savo gyvybes jiems tarnaudami, nežiūrint į tai, kad jų tarnavimas netobulas; nes tuo būdu jie tegalės būti išaukštinti ir pasieks garbingą ateities tarnavimą, kuriuo bus aktualiai suteiktas visai žmonijai gyvenimas.

Tą patį dalyką Apaštalas Povilas vadina krikštu už numirusius. - I Kor. 15:29.

Taip, kurie dabar seka Jėzaus pėdomis, tie karaliaus su juo tūkstantmetinėje karalystėje. Tos karalystės tikslas yra atsteigimas visos žmonijos į žemišką rojų. Per tą tūkstantį metų Kristus ir jo bažnyčia eis tarpininko pareigas mokindami ir laimindami pasaulį; ir pagaliau sugrąžins žmones į vienybę su savo Kūrėju. - Apr. 20:4; Ap. Darb. 3:20, Ap. Darb. 15:16, 17.

Taip mes matome, kad Dievo planas parodo jo meilę, jo teisybę, jo galybę ir jo išmintį. Juo nuodugniau mes pažįstame šitą planą, tuo geriau mes galime matyti tenais apreikštąjį garbingąjį Dievo pobūdį. Pasinaudojant Dievo plano šviesa, net ir esamojo laiko aštrūs prityrimai, kuriuos žmonija turi pergyventi, pasidaro suprantami, nes mes žiūrime į juos turėdami mintyse stebuklingąjį Dievo patvarkymą visų žmonių palaiminimui.

Mylį tiesą, literatūrą gausite veltui. Rašykite: P. Bačinskas, 16 Burlington St., Holland Park, Queensland 4121

ASMENINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Kaskart atsiranda nauji ir skirtingi būdai paremti gimines Lietuvoje. Galima paremti siuntiniais, galima nupirkti jiems dovanas ten, arba, galima paremti finansiniai.
Pageidaujamos prekės iš užsienio yra šios:
Striukės - anorakai, sportiniai batai, bliuskutės, suknelės, sportiniai kostiumai, skaičiavimo mašinėlės, kava.

SIUNTINYS 1 - 1988

Vyriška arba moteriška striukė - anorakas,
vyriški arba moteriški sportiniai batai,
puiki bliuskutė, nailoninė gėlėta skarelė,
pasiunčiant oro paštu kainuoja $300.

Finansinės paramos reikalu prašome teirautis atskirai.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, išrūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas. Persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu PAVELDĖTOJUI BŪDU. Tarpininkaujame įvairių dokumentų sutvarkyme.

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Telef. 01 460 2592.

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Statybai, prekybai, nuosavybei...

$50,000 paskola 20-čiai metų - $612 į mėn.
$50,000 paskola 15-kai metų - $660 į mėn. 13.5%
$50,000 paskola 10-čiai metų - $777 į mėn.

TALKOS ĮSTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Šeštad. 10 - 2 val.
Sekmad. 1 - 3 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.

Informacija

Mūsų Pastogei

"MŪSŲ PASTOGEI" AUKOJO:

Elena Svirklienė	NSW	$50
A. Žilinskas	Vic.	$10
D. Atkinson	NSW	$ 5
P. Baltakis	Qld.	$25
F. Luckienė	Qld.	$20
Latrobe Valley seniūnija		$70

per seniūnę V.Kožemiauskienę.

NAUJI "M.P." SKAITYTOJAI

D. Wegg N.S.W.
R. Platkevičienė Qld.
B. Butkus Qld.

HOBARTE

HELLP komitetas trėmimų minėjimą ruošia birželio mėn. 17 d., penktadienį, St. Joseph bažnyčioje, prie Macquarie ir Harrington gatvių sankryžos.

Pradėsime budėjimu su žvakutėmis, Pabaltijo kraštų vėliavomis ir plakatais, penktą valandą vakare bažnyčios šventoriuje.

Pamaldos, į kurias užprašėme įvairių religijų kunigus ir Tasmanijos politinių bei etninių grupių atstovus, prasidės 7.30 v.v. Po pamaldų pasivaišinsime kava ir sausainiais, pasikalbėsime su svečiais.

Visus Tasmanijos lietuvius prašome atsilankyti prie budėjimo ir mišiose.

GEELONGE

Birželio išvežtųjų minėjimas bus švenčiamas Geelonge 19-to birželio 1988 m. sekančia tvarka:

Pamaldos vyks šv. Jono bažnyčioje 9.30 ryto, kurias atnašaus kun. J. Petrauskas. Organizacijos dalyvauja uniformuotai su vėliavomis. Dalyvaus Melbourno Šaulių kuopa su savo vėliava. Po pamaldų visi vykstame į Geelongo Lietuvių Bendruomenės namus 128 Douro Str. North Geelong, kur vyks oficialus minėjimas. Paskaitą skaitys svečias iš Melbourno P. Bartaška.

Po minėjimo šilti pietūs, kuriuos paruoš Bendruomenės Moterų Draugija.

Maloniai kviečiame Geelongo ir Apylinkės lietuvius gausiai dalyvauti šiame išvežtųjų minėjime.

Tai yra mūsų visų pareiga prisiminti išvežtus ir nukankintus Sibiro taigose lietuvius.

ALB Geelongo Apylinkės valdyba

Brisbanėje

Birželio 26 d. sekmadienį, 2 val. p.p. Lietuvių namuose 49 Sladstone Road, Highgate Hill, Brisbanės tautinių šokių grupė rengia koncertą, kuriame bus atliekama programa skirta ir EXPO pasirodymams.

Kviečiame apsilankyti mūsų tautiečius ir kaimynus iš Auksinės Pakrantės.

Tautinių šokių grupė

MELBOURNE

IŠVEŽIMŲ MINĖJIMAS

ANTRADIENĮ, BIRŽELIO 14 d.

Masinė demonstracija prie Sovietų ambasados dalyvaujant pabaltiečiams iš Melbourno, Sydnejaus ir Canberros.

Po demonstracijos grįžimas atgal autobusu.

Alg. Žilinskas
Baltų Tarybos Viktorijoje
vice-pirmininkas

SYDNEJUJE

IŠVEŽIMŲ MINĖJIMAS

Skaudžius birželio įvykius paminėti N.S.W. Jungtinis Baltų komitetas:

Birželio 14 d., antradienį ruošia demonstraciją prie "Aeroflot Office", George St. Rinktis 11.30 val. Martin Place netoli George St.

Birželio 19 d., sekmadienį, 2 val. įvyks tremtinių minėjimas - koncertas Latvių namuose, 32 Parnell St., Strathfield.

Paskaitą skaitys 2GB personality Brian Wilshire.

Koncerto metu pasirodys lietuvių, latvių ir estų meninės pajėgos. Lietuvius atstovaus "Dainos" choras, dirigentai Birutė Aleknaitė ir Justinas Ankus, akomponuos Bronius Kiveris.

Jungtinis Baltų komitetas kviečia visus tautiečius gausiai dalyvauti budėjime, demonstracijoje ir minėjime.

A. Giniūnas
Jungtinio Baltų komiteto vardu

SKAUTŲ ŽIDINYJE

Sydnejaus Skautų Židinio vadijos posėdyje, kurį pravedė tėvūnas s. A. Dudaitis, įvykusiame birželio 5 d., Bankstowne, buvo aptarti židinio veiklos reikalai.

Iš ruošiamų renginių paminėtina židinio ekskursijų atnaujinimas, suruošiant pavasarinę židinio ekskursiją spalio 1 d. į Bowral tulpių festivalį ir aplinkinius, parodai atidarytus, sodus.

Spalio 16 d. numatyta suruošti Maironio 100 metų nuo jo gimimo paminėjimo popietę, kurios metu bus pristatyta mūsų tautos žadintojo kūryba.

Apie abu šiuos renginius ateityje bus teikiama daugiau informacijų.

Sydnejaus Skautų Židinys

Aukos

Vasario 16 osios Gimnazijai

Gyvojo Rožančiaus būrelis, Sydnejus $30, Alfa Savickienė $20, Kortų klubo nariai, per klaidą buvo skelbta $100. Turi būti $110.

Suinteresuotus atsiprašome.

BIBLIOTEKAI

K. Stančikas $25, L. ir M. Šilai $10.

Aukojusiems ačiū.

B. Stašionis
Bibliotekos vedėjas

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16 - 18 EAST TERRACE, BANKSTOWN. Tel. 708 1414.

SMORGASBORD

TREČIADIENIAIS nuo 6 v. iki 8 v. p.p. karštas patiekalas ir šalti užkandžiai

Kaina $5

Birželio 18 dieną, šeštadienį jaunimo

JONINIŲ VAKARAS

Primename klubo nariams, kad jau laikas susimokėti nario mokestį 1988 - 1989 metams.
Nario mokestis $20 metams.

REMKITE LIETUVIŲ KLUBĄ IR RUOŠKITE ŠEIMYNINIUS PARENGIMUS LIETUVIŲ NAMUOSE - KAINOS VISIEMS PRIEINAMOS. LAUKIAME.

MELBOURNE

Melbourno lietuvių namams reikalingas sargas - valytojas. Dėl sąlygų kreiptis į Lietuvių klubo pirmininką dr. J. Kuncą, 112 High Street, Doncaster 3108, tel. 857-5854.

Kviečiame visus drauge praleisti

JONINIŲ VAKARĄ

SU "SŪKURIU"

Bus dainos, šokiai, žaidimai, kava su pyragaičiais.
Įėjimas 4 doleriai visiems. Vakaras įvyks birželio 18 d., šeštadienį 6.30 val. p.p., Lietuvių klube, Bankstowne.

"SŪKURYS"

L.K.V.Sąjungos "RAMOVĖ" Melbourno skyrius nuoširdžiai kviečia visus atsilankyti į ruošiamą

VAKARONĖ,

birželio mėn. 18 d. šeštadienį, 7 val. vak. Melbourno Lietuvių namuose.

Programoje: Bušo Dilgės, Gervazo Maukelės, Stačioko Šaipoko ir Raulo Aulo humoristinė kūryba, loterija, skani vakarienė.

Stalus prašome užsisakyti iki birželio mėn. 15 d. pas V. Žiogą - tel. 458-1102, V. Bosikį - tel. 458-1637 ir F. Sodaitį - tel. 569-9578.

Įėjimas $8.

LKV Sąjungos valdyba Melbourno skyrius

Vilniaus Universiteto Mokslinės Bibliotekos Bičiulių būrelis kviečia būsimus ir esamus bičiulius į

PASITARIMĄ - KAVUTĘ

Melbourno Moterų Seklyčioje birželio mėn. 19 d., sekmadienį, 2 val. po pietų.

Organizatorės: A. Karazijienė ir E. Šeikienė

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd. Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P. O. Box 550 Bankstown, N.S.W. 2200

Redaktorius V. Augustinavičius Telefonas (02) 703233 Administracijos Telefonas (02) 682 - 6628

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi. Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Prenumerata metams $ 25 Užsienyje paprastu paštu $ 30 N. Zealandijoje oro paštu $ 40 Užsienyje oro paštu $ 55